



# BLOED- LINK

## Beste docent,

Wij kijken ernaar uit u en uw leerlingen binnenkort te ontvangen bij *Bloedlink*, de nieuwste voorstelling van NTjong. Met het educatieve programma bereidt u (samen met uw collega's) het voorstellingsbezoek van de leerlingen voor.

### Over de voorstelling

In een probleemklas heeft een docent haar leerlingen totaal niet in de hand, tot ze een pistool vindt in één van de schooltassen. Ze gijzelt haar leerlingen, zet de verhoudingen op scherp en begint een manipulatief spel. Eindelijk is het stil in de klas. De leerlingen en docent komen tegenover elkaar te staan – maar ook onderling broeit het – in heftige discussies over afkomst en gedrag, over afwijzing en erkenning, over wat nou eigenlijk echt belangrijk is in je leven.

*Bloedlink* is de nieuwe voorstelling in een muzikale en energieke Coming of Age-reeks voor jongeren. Verhalen over kantelpunten, grote gebeurtenissen die je horizon verbreden en die je dwingen om stelling te nemen.

### Over het educatieprogramma

Het educatieprogramma bij *Bloedlink* richt zich op de vaksecties:

- CKV/Kunst Algemeen
- Drama (onder- en bovenbouw)
- Natuurkunde
- Lichamelijke opvoeding
- Maatschappijleer (bovenbouw) of de mentorles (onderbouw)

Wij vragen u het voorstellingsbezoek voor te bereiden door minimaal één van de lessen te doen. De tijdsinvestering is 50 minuten. U beslist; hoeveel tijd u wilt investeren, met hoeveel van de aangeboden lesbrieven u aan het werk gaat en in welke vaksecties.

We vragen u één les te doen ter voorbereiding, maar de lessen kunnen ook na en zelfs los van de voorstelling gegeven worden. U kunt het programma inzetten als projectonderwijs voor een breder perspectief op het thema en een stevigere inbedding van theaterbezoek.

### Thema: Druk

De lesbrieven zijn allemaal ontworpen rondom het begrip 'druk'. Bij elk vak wordt dit begrip op een andere manier benaderd. U onderzoekt de thema's van het stuk uitgaand van het vak dat u doceert. De manier waarop u deze lesbrieven behandelt, verschilt per docent en is afhankelijk van uw tijd en het niveau van uw leerlingen. Voelt u zich vrij om zelf de juiste afstemming te maken en eventuele aanpassing te doen.

Na afloop van de voorstelling vindt er een nagesprek plaats in de zaal (ongeveer 20 min.). Dit is onderdeel van het educatieprogramma. Laat dit uw leerlingen vooraf weten.

### Workshop bij de voorstelling

U kunt ook een workshop afnemen. Deze vindt in principe plaats na de voorstelling, maar is ook mogelijk voorafgaand aan de voorstelling als u daar de voorkeur aan geeft. In deze workshop ligt de nadruk niet op acteren, maar op theateraal onderzoek. In de workshop, in de vorm van een detectivespel, wordt een situatie die dreigt te ontploffen van alle kanten benaderd. Er wordt gekeken naar wat de escalatie heeft veroorzaakt. Was dit onvermijdelijk? Wat was jouw rol in het geheel? Had jouw puzzelstuk ervoor kunnen zorgen dat het anders zou zijn verlopen? NTjong probeert samen met jongeren psychologische en maatschappelijke systemen bloot te leggen.

*Heeft u naar aanleiding van het lezen van deze lesbrief nog vragen of wilt u de workshop boeken? Neem dan contact op met Dimpna van Kempfen: [dimpnavankempfen@hnt.nl](mailto:dimpnavankempfen@hnt.nl) of 070 31 81 498.*

## I HAVE A DREAM

**In de voorstelling krijgen uw leerlingen een klas te zien waarin felle discussies worden gevoerd over afkomst, discriminatie en racisme. De onderlinge verhoudingen komen hierdoor op scherp te staan. De klas kan je zien als een mini-maatschappij.**

In deze les onderzoekt u op theaterlijke wijze met de klas (deze specifieke mini-maatschappij) wat groepsdruk en gelijkheid is en hoe de verhoudingen in deze klas zijn. U werkt toe naar een theaterlijke vertaling van de wensen van de leerlingen met betrekking tot de verhoudingen in de klas. De leerlingen laten zich hiertoe inspireren door de beroemde 'I Have A Dream' speech van Martin Luther King Jr.

### Benodigheden

- Pen en papier voor iedere leerling
- *Bijlage 2: Rollenkaartjes geprint en geknipt voor de helft van de klas*

---

### OPDRACHT 1 FIGUREN EN OBSERVATIE

10 MINUTEN

Deze opdracht dient als warming-up. Om de les te beginnen verdeelt u de klas in 2 groepen: een observatiegroep en een onderzoeksgroep. De observatiegroep gaat in een rij aan de kant zitten en de onderzoeksgroep komt op de vloer staan.

#### Onderzoeksgroep

Deel aan alle leerlingen van de onderzoeksgroep de rollenkaartjes uit *bijlage 2* uit (ze mogen niet zeggen welke rol ze hebben). Ga kort en in algemeenheden na aan welke eigenschappen zij denken bij de verschillende rollen. In deze opdracht spelen de leerlingen de rol van het kaartje dat ze hebben gekregen. Ze voeren de opdrachten uit vanuit die rol.

Laat de leerlingen in hun rolvrij door de ruimte lopen. In eerste instantie leidt u de leerlingen door de oefening heen door figuren te roepen die de leerlingen gezamenlijk moeten lopen. De figuren zijn: driehoek, vierkant, cirkel, diagonaal of een kluitje. U geeft na enige tijd de opdracht om weer vrij te gaan lopen. Aankomst is vertrek. Als de groep het aankant, kunt u ze de vrijheid geven om zonder uw leiding figuren te maken. Als vervolgstap kunt u de leerlingen de opdracht geven zonder te praten de figuren te maken.

#### Observatiegroep

De observatiegroep zit aan de kant. Zij observeren wat er in de onderzoeksgroep gebeurt en noteren hun bevindingen in *bijlage 1*. Het formulier is ingedeeld in de verschillende rollen. Het is aan de observatiegroep bij alle leerlingen in de onderzoeksgroep na te gaan welke rol zij hebben aangenomen, wat de kenmerken zijn en wat voor effect zij op het grotere geheel hebben. De leerlingen in de observatiegroep noteren individueel zo veel mogelijk observaties tijdens het onderzoek.

Na ongeveer 5 minuten worden de bevindingen gedeeld door beide groepen. Ga met de leerlingen in een kring zitten. Begin met de observaties van de observatiegroep en maak een koppeling naar hoe de groep normaal gesproken functioneert. Zegt deze oefening iets over hoe de groep normaal functioneert? En laat dit ook iets zien over hoe de maatschappij functioneert?

---

### OPDRACHT 2 GESPREK OVER GELIJKHEID

10 MINUTEN

Het delen van de bevindingen bij opdracht 2 loopt direct over in het filosofisch gesprek over gelijkheid. Het doel van het filosofisch gesprek is het verder bevragen van de the-

---

matiek. U neemt de rol van gespreksleider aan, voor enkele tips over het leiden van een filosofisch gesprek leest u [bijlage 3](#).

In het gesprek zoekt u samen met de leerlingen naar parallellen tussen gelijkheid en de klas als mini-maatschappij. Maak actief de koppeling tussen deze twee elementen door bijvoorbeeld te vragen: 'Hoe ervaren jullie dit in deze klas?', en 'Zien jullie dit terug in de maatschappij?'

Start vanuit onderstaande vragen. Voel aan wanneer een volgende vraag nodig is. Probeer alle vragen te behandelen, houd dus rekening met de tijd.

1. Wat zou er veranderen als iedereen hetzelfde is?
2. Wat is belangrijker:
  - de leider of de zorgdrager?
  - de groep of het individu?
  - vrijheid of gelijkheid?
3. Wanneer ervoer je voor het laatst dat je als minder- of meerderwaardig werd behandeld?
4. Wat zou er veranderen in deze klas als je alles zou zeggen wat je denkt?

---

### OPDRACHT 3 SPEECH SCHRIJVEN

15 MINUTEN

In de opdrachten hiervoor heeft u het met de leerlingen gehad over gelijkheid en verschillende rollen binnen de klas en de samenleving. In deze opdracht vertalen de leerlingen de bevindingen van de vorige opdrachten naar een speech. In een speech spreken leiders vaak over de wereld waar ze van dromen, zoals Martin Luther King Jr. in zijn 'I have a dream'-speech. In deze wereldberoemde toespraak sprak hij over vrijheid en gelijkheid.

#### Kijk naar de speech van Martin Luther King Jr

Bespreek met de leerlingen wat deze speech inspirerend maakt. Wat werkt er? Denk aan lichaamshouding, mimiek en taalgebruik; intonatie, herhaling, beeldspraak, dynamiek, enz.

Iedere leerling kiest een rol uit opdracht 2: Doener, Leider, Zorgdrager, Stille Eenling, Adviseur. De leerlingen schrijven een eigen speech vanuit deze rol. Ze kiezen een maatschappelijk probleem dat ze vanuit deze rol willen aankaarten en beschrijven hun droom met betrekking tot dit probleem.

#### Inhoudelijke aanwijzingen

- De speech start met 'I have a dream' en eindigt met 'I have a dream today'.
- Beschrijf in de speech wat het probleem is en hoe de

maatschappij eruit ziet als dit verholpen is.

- Kies voor wie je spreekt. Sta je bijvoorbeeld in de tweede kamer? In een stadion? Is het een televisieoptreden? Of voor je eigen vrienden? Neem dat mee in hoe je de speech vormgeeft en gaat presenteren.

#### Vaktechnische aanwijzingen

- Je spreekt vanuit je rol, gebruik de bevindingen van de observatiegroep en het voorbeeld van Martin Luther King Jr. Hoe gebruik je je mimiek, je stem en je lichaam?
- Maak gebruik van beeldspraak zoals Martin Luther King Jr: "One day right there in Alabama little black boys and black girls will be able to join hands with little white boys and white girls as sisters and brothers".

---

### OPDRACHT 4 PRESENTEREN

15 MINUTEN

De leerlingen die graag willen, houden hun speech voor de klas. Spreek de presentaties na met de klas op inhoud én vorm.

#### Verdieping – optioneel

Als u in een volgende les verder gaat met de speeches, zou het interessant kunnen zijn om ook de rol van het publiek te onderzoeken en hoe dat invloed heeft op degene die spreekt. U kunt er bijvoorbeeld voor kiezen om de leerlingen de speech uit hun hoofd te laten leren en bij de presentaties in de volgende les ook het publiek een opdracht te geven aan de hand van de rollen.

U kunt ook verder onderzoeken wanneer je je als publiek aangesproken voelt. Welke inhoud of vorm heeft invloed op overtuigingskracht?

## BIJLAGE #1 / OBSERVATIEFORMULIER

### – LEIDER –

*Leidt het proces. Zet graag anderen aan het werk en kan van nature goed delegeren.*

STEM/TEKST	LICHAAM	HANDELEN	EFFECT OP DE GROEP

### – ZORGDRAGER –

*Zorgt voor iedereen en voor de harmonie in de groep, heeft moeite met conflicten en kan wel eens overbezorgd zijn.*

STEM/TEKST	LICHAAM	HANDELEN	EFFECT OP DE GROEP

### – ADVISEUR –

*Verstandig, bedachtzaam en kritisch. Denkt eerst veel na voor hij/zij handelt.*

STEM/TEKST	LICHAAM	HANDELEN	EFFECT OP DE GROEP

### – DOENER –

*Veel energie, probeert veel uit zonder daarover na te denken.*

STEM/TEKST	LICHAAM	HANDELEN	EFFECT OP DE GROEP

### – STILLE EENLING –

*Voelt zich eigenlijk niet thuis in een groep, zondert zich af.*

STEM/TEKST	LICHAAM	HANDELEN	EFFECT OP DE GROEP

## **BIJLAGE #2 / ROLLENKAARTJES**



### **– LEIDER –**

Leidt het proces.  
Zet graag anderen aan het werk en  
kan van nature goed delegeren.



### **– ZORGDRAGER –**

Zorgt voor iedereen en  
voor de harmonie in de groep,  
heeft moeite met conflicten en  
kan wel eens overbezorgd zijn.



### **– ADVISEUR –**

Verstandig, bedachtzaam  
en kritisch. Denkt eerst veel na  
voor hij/zij handelt.



### **– DOENER –**

Veel energie,  
probeert veel uit zonder  
daarover na te denken.



### **– STILLE EENLING –**

Voelt zich eigenlijk niet thuis  
in een groep, zondert zich af.



### **– LEIDER –**

Leidt het proces.  
Zet graag anderen aan het werk en  
kan van nature goed delegeren.

### **– ZORGDRAGER –**

Zorgt voor iedereen en  
voor de harmonie in de groep,  
heeft moeite met conflicten en  
kan wel eens overbezorgd zijn.

### **– ADVISEUR –**

Verstandig, bedachtzaam  
en kritisch. Denkt eerst veel na  
voor hij/zij handelt.

### **– DOENER –**

Veel energie,  
probeert veel uit zonder  
daarover na te denken.

### **– STILLE EENLING –**

Voelt zich eigenlijk niet thuis  
in een groep, zondert zich af.

## BIJLAGE #3

---

### TIPS VOOR DE GESPREKSLEIDER

De startvragen en stellingen die u vindt bij de opdracht zijn zo geconstrueerd dat ze de aanzet geven tot een filosofisch gesprek. Hieronder leest u wat wij met het filosofisch gesprek beogen en tevens een aantal handvatten voor u als gespreksleider.

Filosoferen gaat niet over het leren van een waarheid, maar over het doen van *onderzoek* naar dingen waar we niet direct een (eenduidig) antwoord op weten. Een filosofisch gesprek vraagt diepgang; meningen dienen verder verkend te worden, standpunten worden onderbouwd en argumenten moeten (met voorbeelden) onderzocht, verhelderd en getoetst worden. Filosoferen doe je niet in je eentje, maar in een *groep*. Als docent doet u zelf niet mee aan het gesprek, u hebt een andere essentiële taak, die van *gespreksleider*.

---

### DE REGELS BIJ EEN FILOSOFISCH GESPREK

Natuurlijk gelden ook bij een filosofisch gesprek de gebruikelijke regels van elk ander gesprek, maar daarnaast zijn er een aantal specifieke regels waar u mee werkt:

- Wees nieuwsgierig naar de gedachten van de leerlingen en verwacht dit ook van de leerlingen naar elkaar.
  - Let er op dat filosoferen een groepsproces is, waarbij je samen bouwt aan het onderzoek. Bouwen doe je door bijvoorbeeld te luisteren naar de redenen achter een mening. Wie een mening inbrengt moet bereid zijn uit te leggen waarom hij/zij dat vindt. Elkaar laten uitpraten is vanzelfsprekend. Probeer altijd verder te zoeken dan het eerste antwoord.
  - Om het gesprek helder te houden, is het fijn om geregeld te checken of iedereen het nog kan volgen. Schrijf af en toe een mooie zin of een belangrijk woord op.
  - Tijdens het filosofisch gesprek gebruiken we alleen de ideeën en gedachten van de deelnemers in de groep. Alleen deze personen zijn hier om hun mening uit te leggen.
  - Deelnemers hebben het recht om te zwijgen. Betrokken luisteren is even waardevol.
  - Rond een gesprek altijd af, hoe kort of lang het ook is geweest. Dat kan door samen met de groep de lijn van het gesprek na te lopen. Kijk of er misschien conclusies getrokken kunnen worden. U kunt ook de mooiste uitspraken van het gesprek laten benoemen of vragen of de deelnemers tijdens het gesprek iets hebben gehoord dat ze nog lang zullen onthouden.
  - Als gespreksleider bent u geen deelnemer in het gesprek. Laat u, als docent, aan het einde van een gesprek niet (toch nog) verleiden uw persoonlijke mening over het onderwerp te geven. Laat de leerlingen overtuigd zijn van het belang van hun eigen onderzoek en meningen.
-